

Sud smatra da tužitelj ima pravo brod popravljati u doba koje je za njega pogodno, ali da isto tako ima i dužnost paziti da ne izloži tuženika dodatnim troškovima samo zbog toga što nije postupio kao razborit čovjek. Dužnost tužitelja nije bila da popravlja brod na najjeftiniji mogući način, već da popravi nastalu štetu na način na koji bi se to moglo očekivati od razboritog neosiguranog vlasnika ("as a prudent uninsured owner"). Po ocjeni suda, tužitelj je popravak mogao izvršiti nakon isteka ugovora o prijevozu i to pod povoljnijim uvjetima i za sebe i za tuženog. Na osnovu tih razloga sud je smanjio troškove zadržavanja broda u doku u Londonu, a razmjerno je po vlastitoj ocjeni smanjio i neke druge, ranije dosudjene troškove.

/LLHR, 1960, str. 270-285/

S.V.

ENGLJSKI TRGOVAČKI SUD (Queen's Bench Division)

Pravno mišljenje od 10 -11.X 1960.

Government of Ceylon c/a Soci  t  

Franco-tunisienne d'armement - Tunis

Genccon ugovor - Vrijeme izgubljeno na čekanje na red - Teret naknadno ukrcan i složen na teret ranijeg ugovora o prijevozu

U Genccon ugovoru izme  ju naručitelja i broдача broda "Massalia" za prijevoz tereta brašna iz Antwerpena i Bordeauxa u Colombo bila je - izme  ju ostalog - unesena i odredba da će vrijeme iskrcaja početi u 14 sati ako je pismo spremnosti dano prije podne, ili u 8 sati slijedećeg dana ako je pismo spremnosti dano u radnom vremenu poslije podne. Vrijeme izgubljeno u čekanju na red imalo se računati kao vrijeme utrošeno za iskrcaj. Bro  aru je dano pravo da putem upotpuni teret do pune nosivosti broda, što je ovaj i učinio. Taj naknadni teret složen je na jednom dijelu već ranijeg ukrcanog tereta brašna.

Bro   je stigao u Colombo 18.X 1956. u 6.12 sati a pismo spremnosti je predao istog dana u 9 sati. Bro   je čekao na sidrištu sve do 24.X u 6.15 sati a vezan je tog dana u 7.10 sati. Nakon toga je počelo iskrcavanje brašna i ostalog tereta. Do čitavog tereta brašna moglo se doći tek što je sav naknadno ukrcani teret bio iskrcan, a to je bilo 27.X u 4 sata. Iskrcaj brašna je završen 3.XI u 3 sata.

Zahtjev broдача za naknadu za prekostojnice predan je na rješavanje arbitraži. Arbitar je postavio sudu na pravno mišljenje slijedeća pitanja:

1/ Koje dijelove vremena između 18.X u 14 sati i 3.XI u 3 sata treba računati u vrijeme stojnica?

2/ Da li su stojnice počele teći tek kad je bilo potpuno moguće doći do čitavog tereta brašna ili ranije?

3/ Da li je na mjestu tvrdnja tužitelja da je to vrijeme počelo teći kao da je pismo spremnosti bilo dato kad je bilo moguće doći do čitavog tereta brašna.

4/ Da li vrijeme dok je brod čekao na vez trebalo računati u vrijeme iskrcavanja i, ako se to vrijeme računa, da li ga treba dodati na početku ili na kraju stojnica?

Sud je dao odgovor da riječ "teret" u ugovoru o prijevozu koji je zaključen između parničnim strankama znači teret brašna, i da prema tome pod spremnošću broda za iskrcaj treba razumjeti spremnost za iskrcaj brašna a ne na njegov naslaganog tereta. Stojnice dakle nisu počele teći dok nije bilo moguće doći do čitavog tereta brašna. Pismo spremnosti je već bilo dato i naručitelji su iskrcavali brašno iz skladišta u koja nije bio naslagan naknadno ukrcani teret, ali su ipak stojnice počele teći 27.X u 4 sata. Vrijeme izgubljeno na čekanju na red treba računati kao vrijeme za iskrcavanje, i treba ga dodati na kraju stojnica.

/LLIR 1960, str.352-360/

Ž.M.

Bilješka. - U toj presudi je interesantno i važno objasniti stajalište suda o tome da li će se vrijeme koje je brod izgubio na sidrištu dodati na početku ili na kraju stojnica. Iako bi to možda izgledalo potpuno nevažno, jer se na prvi pogled čini da jedan i drugi način dodavanja dovodi do istog rezultata ipak, prema stajalištu koje je sud zauzeo, jedan ili drugi način računanja dovode do različitih rezultata. Konkretno: ako se vrijeme čekanja na vez doda prije stojnica, tada se stojnice počinju računati od časa predaje pisma spremnosti. Obratno pak ako se vrijeme čekanja nadodaje nakon isteka stojnica, tada se stojnice računaju ne od časa predaje pisma spremnosti, nego od mo-

menta od kojega sud smatra da su primaoci bili dužni računati stojnice. U gornjoj presudi to izgleda ovako: brod je stigao 18.X u 6 sati. Predao je pismo spremnosti istog dana u 9 sati. Čekao je na sidrištu i bio privezan 24.X u 7.10 sati. Sud smatra da ovo vrijeme ide na teret primaoca. Međutim na teret broda ide vrijeme do 27.X u 4 sata, tj. do kada se došlo do odredjenog tereta brašna. Teret je iskrcaan 3.XI u 3 sata. Za vrijeme od 27.X do 3.XI, bila je nedjelja 28.X. Prema ugovoru nedjelje se nisu računale u stojnice. S obzirom na ugovoreno trajanje vremena stojnica one bi bile istekle prije 28.X pod pretpostavkom da se vrijeme za iskrcaj počelo računati od dana predaje pisma spremnosti tako da bi se nedjelja 28.X računala u prekostojnice. Međutim, ako se stojnice počinju računati kao što je to u gornjoj presudi od 27.X, tada se ta nedjelja ne računa jer je u okviru stojnica. Sud je mogao zauzeti ovakvo stajalište, jer čini razliku između stojnica i vremena za iskrcaj.

Kod nas, smatramo, ne bi bilo temelja za takvo razlikovanje, jer Zakon o ugovorima o iskorištavanju pomorskih brodova definira stojnice kao "redovno vrijeme odredjeno za ukrcavanje odnosno iskrcaavanje tereta" /čl.8, t.7/, što znači da se pod jednakim uvjetima u stojnice računa cijelo vrijeme koje stoji na raspolaganje krcatelju odnosno primaocu. Iz ovoga slijedi da se stojnice uvijek moraju računati od časa predaje pisma spremnosti. Ipak s obzirom da se u ovom slučaju radi o tumačenju ugovora Gencon, bilo je korisno objaviti ovu presudu, jer nije isključeno da bi se razlikovanje stojnice od vremena za iskreavanje odnosno ukrcavanje moglo primjenjivati specijalno na ovaj ugovor.

V.F.

ENGLJSKI TRGOVAČKI SUD (Queen's Bench Division)

Presuda od 31.X i 1.XI 1960.

Wessanen's koninklijke fabrieken N.V. c/a
Isaac Mondiano, brothers & sons, Ltd

Arbitraža - Arbitri u postupku pred nadarbitrom imaju prava
advokata zastupnika stranaka

Kupoprodajnim ugovorom obvezali su se tuženici dobiti tužiteljima 200 tona /otpadaka/ pakistanskih sjemenih po- gača CIF Rotterdam. Spor je između stranaka nastao kada su kupci odbili primitak robe, tvrdeći da je sadržaj "castora" u sjemenim ljuskama veći od ugovorenog. Prema arbitražnoj klau-